

milieubeleidsplan 2020

Het Scheepvaartmuseum

december 2019
bedrijfsvoering

Inhoud

Beleidsverklaring.....	3
Leeswijzer	5
1. Energie	6
2. Welzijn en Gezondheid	8
3. Transport.....	10
4. Water	12
5. Materialen en inkoop.....	13
6. Afval	15
7. Vervuiling en milieu-incidenten.....	17
8. Landgebruik en Ecologie	19

Beleidsverklaring

Inleiding

Water verbindt werelden. Dit is het motto van Het Scheepvaartmuseum. Water heeft Nederland economische voorspoed gebracht. In het verleden, maar ook in het heden. Door de klimaatcrisis is water ook een bedreiging. Het Scheepvaartmuseum staat ook voor dit verhaal. Juist wij kunnen mensen inspireren door ook het perspectief van duurzaamheid mee te nemen in onze activiteiten. Een duurzame bedrijfsvoering draagt bij aan het reduceren van onze eigen ecologische voetafdruk.

In dit Milieubeleidsplan staan onze ambities op het gebied van duurzaam ondernemen beschreven. Om de doelen te realiseren hebben we het programma “Op koers naar een ecopositief museum” opgestart. Het programma bestaat uit drie pijlers: huisvesting, exploitatie en programmering. In dit document worden de doelen voor de huisvesting (inclusief welzijn en gezondheid van medewerkers) vermeld. Voor de interne bewustwording werken we met een Green Team bestaande uit gemotiveerde ambassadeurs vanuit alle lagen van de organisatie. De taak van het Green Team is om bewustzijn te creëren binnen de organisatie over duurzaamheidsvraagstukken én om van iedere medewerker een duurzaamheidsambassadeur te maken. Vanuit elke positie in de organisatie kun je bijdragen aan het verduurzamen van het museum.

Dit Milieubeleidsplan is opgedeeld in acht thema's met meerdere doelstellingen per thema. De thema's corresponderen met de thema's uit de BREEAM-certificering. Voor elk thema is binnen het museum een verantwoordelijke aangesteld om te borgen dat de doelstellingen uit het milieubeleid worden behaald. De verantwoordelijke vertaalt met zijn of haar afdeling de doelstelling naar projectplannen, evalueert deze en borgt ze. Aan het eind van elk jaar worden de projectplannen voor het daaropvolgende jaar vastgesteld alsmede de wenselijke prestaties. De themaverantwoordelijken vormen samen het Duurzaamheidsteam.

Verantwoordelijkheden

De directie van Het Scheepvaartmuseum heeft het ambitieniveau van het milieubeleid bepaald en benoemd als een van de speerpunten voor de komende jaren. De coördinatie van de activiteiten is bij de sector Bedrijfsvoering belegd.

Milieubarometer/ besparingsplanner

Voor de monitoring van de behaalde resultaten wordt vanaf komend jaar gewerkt met de Milieubarometer. Met dit instrument kan de voortgang worden gevolgd en kunnen de data worden gebenchmarkt met collega-musea. Voor het onderzoeken en uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen wordt gewerkt met een besparingsplanner van de installateur. Op basis van een duurzaamheidsscan kun je met deze tool de impact en de effecten van maatregelen beoordelen en monitoren.

Verantwoordelijke afdelingen en personen

Er is een team geformeerd rondom de milieuthema's, dat voor een groot deel bestaat uit de werkgroep

- Management: Afdeling Bedrijfsvoering (Christian Taal)
- Energie: Afdeling Gebouwbeheer en Technische Dienst (Gerald Hubers)
- Welzijn en gezondheid: Afdeling Human Resources (Maartje van der Brugh)
- Transport: Afdeling Human Resources (Maartje van der Brugh)
- Water: Afdeling Gebouwbeheer en Technische Dienst (Gerald Hubers)
- Materialen en inkoop: Afdeling Financiën (Petri Kapiteijn)
- Afval: Afdeling Huishoudelijke Dienst (Marieke Dijkstra)
- Vervuiling: Afdeling Huishoudelijke Dienst (Marieke Dijkstra)
- Landgebruik en ecologie: Afdeling Gebouwbeheer en Technische Dienst (Gerald Hubers)

Reikwijdte milieubeleidsplan

Het Scheepvaartmuseum is gevestigd op verschillende locaties. Als hoofdlocatie geldt het museum zelf: 's Lands Zeemagazijn, dat is gevestigd aan Kattenburgerplein 1, 1018 KK Amsterdam. Daarnaast worden er werkzaamheden uitgevoerd op verschillende locaties; depot 'Het Behouden Huis' en depot 'Hoogwoud'. Het Milieubeleidsplan is van toepassing op alle locaties waar Het Scheepvaartmuseum zijn werkzaamheden uitvoert.

Eind 2019 telde Het Scheepvaartmuseum 116 medewerkers. Het museum werd in 2019 door 340.000 bezoekers bezocht. De medewerkers van Het Scheepvaartmuseum hebben de meeste invloed op de milieu-impact van het museum. Via het eerdergenoemde team, de werkgroepen en via berichten op intranet en andere vormen van communicatie worden activiteiten ondernomen dan wel faciliteiten gerealiseerd om medewerkers te helpen om bewust om te gaan met het milieu en bij te dragen aan de gestelde doelen. Ook van externe medewerkers wordt verlangd dat zij de intentie hebben om ook bij te dragen aan de gestelde doelen. De bezoekers van Het Scheepvaartmuseum worden bij de gestelde doelen betrokken via de social mediakanalen en de duurzaamheidspagina op de website. Een aantal van de gestelde doelen kan alleen worden behaald met medewerking van de bezoekers.

Amsterdam, december 2019

Michael Huijser
Algemeen Directeur

Leeswijzer

Elke van de hierna genoemde thema's heeft dezelfde opbouw. Deze thema's en opbouw corresponderen met de thema's en opbouw vanuit BREEAM.

1. Beleidsdoelstelling

De formulering van het overkoepelende doel dat in het betreffende thema wordt nagestreefd. Voor elk thema zijn er specifieke doelen gesteld die meetbaar gemaakt kunnen worden zodat de haalbaarheid van de doelen gemeten kan worden door middel van prestatiemeting.

2. Reikwijdte

De reikwijdte beschrijft op welke onderdelen binnen het betreffende thema de doelen, procedures en strategieën van toepassing zijn.

3. Prestatiemeting

De prestatiemeting is een beschrijving van de wijze waarop de doelen en streefwaarden beoordeeld worden hoe er tot een meting gekomen kan worden. Ook wordt beschreven welke eenheden en eventuele rekenmethodes er toegepast worden.

4. Maatregelen, Procedures en strategieën

Omschreven wordt welke maatregelen getroffen worden om de doelstellingen te behalen. De procedures en strategieën zullen separaat uitgewerkt worden door de voor het thema verantwoordelijke personen.

5. Verantwoordelijke personen/partijen

Om de procedures en strategieën op de stellen en de navolgingen te borgen, zijn er binnen elk thema verantwoordelijke personen benoemd.

1. Energie

1.1 Beleidsdoelstelling

Het Scheepvaartmuseum heeft als doel om het energieverbruik te verlagen en/of te minimaliseren en duurzame bronnen te gebruiken. Het doel is om de energieverbruiken en –kosten te reduceren binnen de bestaande huisvesting.

1.2 Reikwijdte

Het museum is van 2009 tot 2011 gerenoveerd en is in 2011 heropend voor bezoekers. Aan het gebouw zijn, ondanks de recente renovatie, grenzen aan verduurzaming vanwege het monumentale karakter dat behouden dient te blijven. Onderstaand overzicht geeft weer welke indicatoren de milieuprestaties van energie meetbaar maken en welke doelstellingen hierbij worden gehanteerd. Het gaat hierbij om het elektriciteits- en gasverbruik. Hierbij worden duurzame oplossingen zoals hernieuwbare energiebronnen en de inkoop van groene stroom en gas ingezet om het energieverbruik en de schadelijke effecten hiervan verder te reduceren. De inzet van duurzame oplossingen en hernieuwbare energiebronnen wordt mede bepaald op basis van relevantie en (financiële) haalbaarheid.

1.3 Prestatiemeting

De doelstellingen voor 2020 zijn gericht op energiereductie, optimaliseren van installaties en inkoop van duurzame energie.

Thema	Indicator	Doelstelling
Elektriciteit	Reductie elektra	5% verminderen t.o.v. 2019
	Inkoop duurzame energie	100% duurzame energie
	Energiebewustzijn	Bewustzijn creëren van energiebesparingsmogelijkheden door Green Team (min. 1 activiteit)
Gas	Reductie gasverbruik door vervanging pieklasketel	Reductie 75%(!) t.o.v. 2019
Warmte/koude	Optimaliseren WKO-installatie	In balans brengen WKO-installatie om te voldoen aan eisen vergunning

1.4 Maatregelen, procedures en strategieën

De doelen voor 2020 zijn gericht op energiereductie, optimaliseren van installaties en inkoop van duurzame energie. De energiereductie wordt primair behaald door het aanbrengen van frequentiegeïsoleerde ventilatoren in de luchtbehandelingskasten. Daarnaast wordt een pilot gestart met het uitschakelen van LBK's in bepaalde periodes ('s nachts en/of bij bepaalde buitentemperaturen). Ook wordt onderzocht of de installaties via seizoenafhankelijke regelingen kunnen worden aangestuurd. Voor het gasverbruik is recent de oude verwarmingsketel vervangen door compacte hoogrendement ketels. Dit leidt tot een aanzienlijke energiebesparing. We onderzoeken verder of we helemaal van het gas af kunnen.

Specialisten van de installateur hebben in 2019 een start gemaakt met de optimalisering van de WKO-installatie. Ook worden leidingen in het water rond het museum vervangen door stevige en duurzame buizen. De maatregelen moeten ertoe leiden dat de WKO-installatie weer goed gaat functioneren en binnen afzienbare tijd in balans is. Deze maatregel zal ook tot een flinke energiebesparing leiden, o.a. meetbaar door de spectaculaire afname van het gasverbruik.

Ook medewerkers kunnen een bijdrage leveren aan energiebesparing. Het Green Team heeft een belangrijke rol om het bewustzijn te vergroten. Door activiteiten en kennisdeling kan elke medewerker geïnspireerd worden en tot actie worden aangezet. Het Green Team gaat meerdere malen per jaar inhoudelijke activiteiten organiseren om collega's erbij te betrekken.

1.5 Verantwoordelijke personen/partijen

Afdeling: Gebouwbeheer en Technische Dienst, Gerald Hubers / Christian Taal.

1.6 Actielijst

Een actueel overzicht van maatregelen is beschikbaar bij de verantwoordelijke persoon.

2. Welzijn en Gezondheid

2.1 Beleidsdoelstelling

Het Scheepvaartmuseum vindt het belangrijk om een goede werkgever te zijn voor zijn medewerkers. De organisatie realiseert zich dat het welzijn van groot belang is. Het museum biedt marktconforme arbeidsvoorwaarden en zorgt dat het beloningsbeleid aansluit bij de bepalingen daarover in de Fair Practice Code. Dit draagt bij aan een gezonde organisatie, waar medewerkers productief zijn, met plezier werken en minder snel uitvallen. Verzuimcijfers zijn een belangrijke indicator voor het welzijn.

2.2 Reikwijdte

Het personeelsbeleid richt zich op het voorkomen van vroegtijdig uitvallen door ongevallen, beroepsziekte en arbeid gerelateerd verzuim. En daarnaast op re-integratie bij verzuim en het duurzaam inzetbaar houden van medewerkers. In het beleid richten we ons alleen op die factoren die direct invloed hebben op verzuimcijfers. Het verzuimcijfer is niet alleen het verzuimpercentage, maar gaat ook over de meldingsfrequentie. De meldingsfrequentie is berekend door te kijken naar het totaal aantal ziekmeldingen per jaar gedeeld door het totaal aantal medewerkers dat jaar.

2.3 Prestatiemeting

Het gemiddelde ziekteverzuim van Het Scheepvaartmuseum over 2019 bedroeg 5,81%. De meldingsfrequentie was in 2019 1,31. Doelstellingen voor 2020 zijn gebaseerd op deze getallen.

Thema	Indicator	Doelstelling
Welzijn	Ziekteverzuim	Lager dan 5,5%
	Meldingsfrequentie	Lager dan 1,2
Gezondheid	Klachten binnenmilieu	Minder dan 15 klachten in 2020
	PMO	Uitvoeren PMO in 2020

2.4 Maatregelen, procedures en strategieën

Medewerkersbetrokkenheidsonderzoek

Iedere twee jaar organiseert het museum een medewerkersbetrokkenheidsonderzoek om te meten of we de ambitie om een stimulerende werkomgeving te creëren waar kunnen maken. De medewerkers kunnen via het onderzoek laten weten op welke punten het beleid geslaagd is en waar nog verbetering nodig is. De resultaten worden vertaald naar concrete verbeterpunten en bijbehorende acties worden door de werkgroep medewerkersbetrokkenheid gemonitord.

Ontwikkelmogelijkheden

Het creëren van een gezonde werkomgeving draagt bij aan het verlagen van het ziekte- en frequent verzuim in 2020. Dit doet het museum door onder andere te investeren in opleiding en ontwikkeling van medewerkers. Jaarlijks wordt hier budget voor gereserveerd, waar in toenemende mate gebruik van wordt gemaakt. In 2017 werd er nog minder dan €10.000 uitgegeven aan opleidingen en trainingen, in 2019 was dit al ruim € 60.000. voor 2020 is het opleidingsbudget vastgesteld op €90.000. Vanaf 2020 neemt het museum deel aan een online opleidingsprogramma; via dit platform hebben medewerkers meer dan 130 online trainingen direct tot hun beschikking. Ook wordt er geïnvesteerd in teamontwikkeling en vakinhoudelijke thema's. Dit levert een belangrijke bijdrage aan duurzame inzetbaarheid en zal daarom de komende periode opnieuw veel aandacht krijgen.

Preventief medisch onderzoek (PMO)

Het museum gaat in 2020 starten met een PMO (preventief medisch onderzoek). Met een PMO krijgen de medewerkers concrete adviezen om hun fysieke en mentale gezondheid te verbeteren. Daarnaast wordt de organisatie geholpen om de duurzame inzetbaarheid te optimaliseren.

2.5 Verantwoordelijke personen/partijen

Afdeling Human Resources, Maartje van der Brugh

2.6 Actielijst

Een actueel overzicht van maatregelen is beschikbaar bij de verantwoordelijke persoon.

3. Transport

3.1 Beleidsdoelstelling

Het Scheepvaartmuseum stelt zich tot doel om een bijdrage te leveren aan de vermindering van de CO₂-uitstoot als gevolg van transportbewegingen. Daar waar mogelijk wordt getracht transportkilometers te verminderen en te voorkomen. Daarnaast wordt gestreefd naar een zo duurzaam mogelijke vorm van het nodige transport.

3.2 Reikwijdte

Vervoer en transport is naast energieverbruik een grote veroorzaker van CO₂-uitstoot. Door het zoveel als haalbaar kiezen van leveranciers uit de regio en het stimuleren van medewerkers en bezoekers om meer gebruik te maken van de fiets of het openbaar vervoer kan deze uitstoot worden gereduceerd. Mede hierdoor kan de uitstoot van CO₂ worden gereduceerd.

Het transport is te onderscheiden in:

- Woon-werkverkeer van de medewerkers;
- Goederen- en dienstentransport van externe partijen;
- Zakelijk verkeer nationaal en internationaal;
- Bezoekersvervoer.

3.3 Prestatiemeting

Mobiliteit is lastig te meten en daarom is er gekozen om het bewustzijn van medewerkers en bezoekers te vergroten en de zakelijke vliegkilometers te compenseren.

Thema	Indicator	Doelstelling
Transport	Diversen	Uitvoeren actieplan per categorie (zie 3.4)

3.4 Maatregelen, procedures en strategieën

Per categorie worden de volgende maatregelen en acties doorgevoerd:

Woon-werkverkeer van medewerkers

Het merendeel van de medewerkers woont in de regio Amsterdam en komt met de fiets (44%) of OV (43%). Een klein percentage (13%) komt met de auto. Om de duurzame keuzes te stimuleren worden de volgende maatregelen doorgevoerd:

- Uitsterfbeleid parkeervergunningen
- Jaarlijks fietsonderhoud-event door TD
- Ontwikkelen thuiswerkbeleid

Transport van goederen en diensten

- Kunsttransporten: onderzoek mogelijkheden elektrisch vervoer
- Bruikleenverkeer: bijeenkomsten bijwonen over digitaal koerieren van bruiklenen
- Goederenvervoer: onderzoek haalbaarheid overslag hubs binnen duurzaam samenwerkingsverband De Plantage; toepassen duurzaamheidscriteria bij inkoop (zie hoofdstuk 5)
- Afvaltransport: reduceren vervoersbewegingen door inzet 'afvalstempel' en terugdringen afvalstromen (zie hoofdstuk 5); onderzoek naar afvaltransport over water

Zakelijk verkeer nationaal en internationaal

Het museum wil medewerkers in 2020 stimuleren dienstreizen op een duurzame manier uit te voeren. Hiervoor stelt het museum NS Businesscards beschikbaar. Indien de externe locatie slecht bereikbaar is kan een deelauto worden geboekt. Bij uitzondering kunnen dienstreizen met eigen vervoer worden uitgevoerd.

Voor internationale dienstreizen tot 700 km is de (internationale) trein de eerste keus. Indien een vliegreis onvermijdelijk is, dan wordt de CO₂-uitstoot gecompenseerd via de vliegmaatschappij. Waar mogelijk worden vergaderingen en (kennis)bijeenkomsten via videobellen ingepland.

Bezoekers

Het bezoekersvervoer is de grootste 'vervuiler' binnen de primaire activiteiten van Het Scheepvaartmuseum. Het autoluwe beleid van de gemeente Amsterdam ontmoedigt om met de auto naar het museum te komen. Het aandeel is ook relatief klein (23%) t.o.v. andere musea buiten de grote steden. Bijna 50% van het bezoek komt met het OV. Door actieve communicatie kunnen we het OV-gebruik vergroten. Door komend jaar extra fietsparkeerplekken te plaatsen stimuleren we het museumbezoek per fiets. De internationale toerist komt veelal met de trein en het vliegtuig. Dit aandeel kunnen we lastig beïnvloeden, omdat veel toeristen voor Amsterdam komen en daarbij meerdere musea en attracties in korte tijd bezoeken (men komt over het algemeen niet specifiek voor Het Scheepvaartmuseum). In onderzoek is een Cultuur Ferry voor vervoer over water vanaf Amsterdam CS naar culturele instellingen.

3.5 Verantwoordelijke personen/partijen

- Woon-werkverkeer van de medewerkers > afd. HR
- Goederen- en dienstentransport van externe partijen > afd. Bedrijfsvoering
- Afvaltransport; > afd. Bedrijfsvoering
- Zakelijk verkeer nationaal en internationaal; > afd. HR
- Bezoekersvervoer > afd. Communicatie

3.6 Actielijst

Een actueel overzicht van maatregelen is beschikbaar bij de verantwoordelijke afdeling.

4. Water

4.1 Beleidsdoelstelling

Het Scheepvaartmuseum stelt zich tot doel om het waterverbruik te verminderen en waterverspilling te voorkomen.

4.2 Reikwijdte

In de operationele activiteiten van Het Scheepvaartmuseum wordt op verschillende manieren water verbruikt. Hierbij wordt er gestreefd naar het gebruik van zo min mogelijk water. Water wordt gebruikt in de volgende processen:

- Schoonmaak (gebouw en serviesgoed horeca)
- Sanitair (toiletspoelingen, wasbakken en personeelsdouches)
- Drinkwater voor bezoekers en medewerkers;
- Voedselbereiding (incl. warme dranken)
- Collectiebeheer (specifieke restauratieprocessen)
- Klimaatbehandeling (luchtbevochtiging)

4.3 Prestatiemeting

Thema	Indicator	Doelstelling
Water	m ³	Realiseren van 15% waterbesparing t.o.v. 2019

4.4 Maatregelen, procedures en strategieën

Het Scheepvaartmuseum kent twee waterverbruikers: de bezoekers en de interne organisatie. Hoe meer bezoekers er worden aangetrokken, hoe meer water er zal worden verbruikt. Om het verminderen van waterverbruik aan te moedigen, zullen er een aantal maatregelen genomen worden:

- Aanbrengen waterbesparende kranen (waar mogelijk)
- Bewustwording door Green Team (waterverbruik en voorkoming verspilling)

Enkele maatregelen zijn reeds doorgevoerd:

- Installaties van de horeca, zoals afwasmachines, zijn waterbesparend uitgevoerd volgens de DIN10510. Apparatuur wordt zoveel mogelijk volgeladen gebruikt.
- Toiletten hebben een volumebeperking en zijn zodanig afgesteld dat voldaan wordt aan de hygiëne-eis met minimaal waterverbruik
- Urinoirs worden wellicht in de toekomst uitgevoerd als waterloze urinoirs
- Douches zijn voorzien van waterbesparende douchekranen

4.5 Verantwoordelijke personen/partijen

Afdeling Gebouwbeheer en Technische Dienst, Gerald Hubers/ Christian Taal.

4.6 Actielijst

Een actueel overzicht van maatregelen is beschikbaar bij de verantwoordelijke persoon.

5. Materialen en inkoop

5.1 Beleidsdoelstelling

Het Scheepvaartmuseum stelt zich tot doel om het inkoopbeleid ten aanzien van materialen aan te passen en duurzaamheid hierin te borgen.

5.2 Reikwijdte

Duurzame inkoop van materialen zal worden aangemoedigd of verplicht, wanneer haalbaar, voor:

- a) Verbruiksartikelen en apparatuur (papier, toner, mappen, batterijen, kantoorartikelen, witgoed, elektrische apparaten)
- b) Inrichting (tentoonstellingsmaterialen, kantoormeubilair, projectinrichting)
- c) Voedingsmiddelen (horeca)
- d) Retail & merchandise (bewuste inkoop van duurzame producten)
- e) Aanpassingen en uitbreidingen aan het gebouw

5.3 Prestatiemeting

Thema	Indicator	Doelstelling
Inkoop	Duurzaam inkoopbeleid Waar mogelijk duurzaamheidscriteria hanteren	Oplevering en implementatie in 2020 Uitvoeren actieplan per productgroep (zie 5.4)

5.4 Maatregelen, procedures en strategieën

- a) Verbruiksartikelen en apparatuur (papier, toner, mappen, batterijen, kantoorartikelen, witgoed, elektrische apparaten)
 - De inkoop van materialen behorend tot de relevante materiaalgroepen kantoorartikelen, facilitaire inkoop, schoonmaakmiddelen, meubilair en inrichting gebeurt door middel van het voorschrijven van prestatie-eisen aan leveranciers of door middel van het voorschrijven van de minimumeisen voor duurzaam inkopen (bijvoorbeeld van Pianoo);
 - HSM streeft ernaar om alle gebruiksartikelen minimaal eens per twee jaar te beoordelen op milieu-impact en te zoeken naar milieuvriendelijkere materialen.
- b) Inrichting (tentoonstellingsmaterialen, kantoormeubilair, projectinrichting)
 - Waar mogelijk de inkoop van inrichtingsmaterialen door middel van het voorschrijven van prestatie-eisen aan leveranciers of door middel van het voorschrijven van de minimumeisen voor duurzaam inkopen (bijvoorbeeld van Pianoo);
 - HSM streeft ernaar om alle gebruiksartikelen minimaal eens per twee jaar te beoordelen op milieu impact en te zoeken naar milieuvriendelijkere materialen.
- c) Voedingsmiddelen (horeca)
 - De horeca-activiteiten worden grotendeels door de eigen organisatie uitgevoerd. Bij events wordt soms samengewerkt met externe cateraars. Binnen de eigen horeca is bewust gekozen voor Dutch Cuisine: mooie streek- en seizoensproducten met als inspiratiebron onze eigen Nederlandse keuken en eetcultuur. Het Scheepvaartmuseum hanteert daarbij vijf principes die duurzaam zijn voor mens en milieu en leidend zijn in het dagelijkse handelen:
 - het gerecht vertelt waar en in welk seizoen wij ons bevinden;
 - de gerechten zijn goed voor ons en onze aarde;
 - de gerechten zijn eerlijk en veelzijdig van wat de natuur ons biedt;
 - wij kopen, koken en eten bewust;

- wij werken aan resultaten voor morgen

Daarnaast wordt gewerkt met duurzame disposables, gekoeld kraanwater in recyclebare en hervulbare petflessen en duurzame koffie en thee (van het merk Peeze). Voor elke geboekt event wordt een boom geplant.

- d) Retail & merchandise (bewuste inkoop van duurzame producten)
 - Naast duurzaamheidscriteria voor de materialen van de artikelen worden ook eisen gesteld aan verpakkingen en aan de locatie en wijze van productie. Waar mogelijk wordt het (duurzame) verhaal achter het artikel gedeeld met bezoekers.
- e) Aanpassingen en uitbreidingen aan het gebouw
 - Milieu- en duurzaamheidsvraagstukken worden naast kosten, tijd en kwaliteit meegewogen bij het plannen van de accommodatie-eisen. Hierbij wordt gelet op energiezuinigheid, materiaaltoepassing, en gezondheid in gebouwen/binnenmilieu.

Inkoop vormt een belangrijk en krachtig instrument om de duurzame prestaties te verbeteren. Bij aanbestedingen maakt duurzaamheid deel uit van de selectiecriteria. Door duurzaam in te kopen worden zowel de gebruiker als leverancier gestimuleerd om kritisch na te denken over de impact van diensten en producten op mens en milieu.

5.5 Verantwoordelijke personen/partijen

Afdeling Bedrijfsvoering, Christian Taal

5.6 Actielijst

Een actueel overzicht van maatregelen is beschikbaar bij de verantwoordelijke persoon.

6. Afval

6.1 Beleidsdoelstelling

Het Scheepvaartmuseum stelt zich tot doel om het ontstaan van afval te voorkomen en restafval op een duurzame wijze af te voeren.

6.2 Reikwijdte

Door het gebruik van duurzame producten en hergebruik van producten kan het ontstaan van afval worden voorkomen. Bij Het Scheepvaartmuseum wordt gebruikt gemaakt van 9 verschillende afvalstromen (fracties), op deze manier wordt de hoeveelheid restafval aanzienlijk verminderd. Door deze goede scheiding van verschillende afvalstromen, kan afval worden gebruikt als grondstof voor nieuwe producten.

6.3 Prestatiemeting

Thema	Indicator	Doelstelling 2020
Afval	Bewustwording	Intern bewustzijn van impact op terugdringen afvalstromen vergroten door min. 1 activiteit van het Green Team
	Verpakkingsmateriaal	Alle leveranciers nemen verpakkingsmateriaal terug
	Zero Waste	Binnen samenwerkingsverband Plantagebuurt invulling geven aan doelstellingen Zero Waste
Afvalstromen	Kilogram restafval	Max. 45.000 kg restafval
	Kilogram bouw & sloop afval	Max. 6.000 kg bouw & sloop afval
	Kilogram folie/kunststoffen	Max. 1.500 kg folie/kunststoffen
	Kilogram KGA	Max. 800 kg KGA
	Kilogram glas	Max. 6.500 kg glasafval
	Kilogram papier/karton	Max. 20.000 kg papier afval
	Kilogram PMD	Max. 1.000 kg PMD afval
	Kilogram swill	Max. 30.000 kg swill
	Kilogram vertrouwelijk papier	Max. 250 kg vertrouwelijk papier afval

6.4 Maatregelen, procedures en strategieën

Het Scheepvaartmuseum neemt samen met andere culturele instellingen deel aan het samenwerkingsverband De Plantage. Met begeleiding en inspiratie van Bureau 8080 wordt gestreefd naar Zero Waste met als doel om de afvalstromen sterk te reduceren. Dit geldt in het bijzonder voor restafval. De eerste stap om tot afvalscheiding en het terugdringen van verspilling te komen is het vergroten van het bewustzijn binnen de organisatie en de belangrijkste partners (schoonmaak, installateur, etc.). Dit doen we concreet met onze partners door afspraken te maken tijdens aanbestedingstrajecten en voorlichting door het Green Team tijdens medewerkersbijeenkomsten. De tweede stap is gericht op duurzame inkoop (zie eerder in dit Milieubeleidsplan), het verminderen van transportbewegingen en het meenemen van verpakkingsmaterialen door de leverancier (uitgangspunt: geen afval achterlaten). De derde stap betreft het scheiden van afval. Binnen Het Scheepvaartmuseum worden 9 fracties onderscheiden. Door actieve monitoring hebben we inzage in de volumes en kunnen gerichte maatregelen worden genomen om de afvalstromen terug te dringen. Het

aandeel restafval is nog te groot. Komend jaar willen we een belangrijke stap zetten in het terugdringen van dit percentage.

6.5 Verantwoordelijke personen/partijen

Afdeling Huishoudelijke Dienst, Marieke Dijkstra.

6.6 Actielijst

Een actueel overzicht van maatregelen is beschikbaar bij de verantwoordelijke persoon.

7. Vervuiling en milieu-incidenten

7.1 Beleidsdoelstelling

Het Scheepvaartmuseum stelt zich tot doel om de vervuiling van de omgeving te voorkomen.

7.2 Reikwijdte

Onder vervuiling vallen de milieuaspecten:

- Lozing op riool en oppervlaktewater;
- Emissie van verbrandingsgassen (NOx);
- Vrijkomen koelmiddel;
- Voorkomen van vrijkomen van stoffen in de chemicaliën opslag;
- Licht en lawaaiervuiling voor omwonenden.

7.3 Prestatiemeting

Thema	Indicator	Doelstelling
Vervuiling	Aantal milieu-incidenten	0% incidenten
Chemische stoffen	Veiligheidskaarten	Alle chemische stoffen voorzien van veiligheidskaarten

7.4 Maatregelen, procedures en strategieën

Chemische stoffen

In 2019 is een inventarisatie gedaan van alle chemische stoffen in het museum. Naar aanleiding van deze inventarisatie is de voorraad opgeschoond. Dit is gedaan door overbodige stoffen en stoffen die niet meer goed waren te verwijderen. Op basis van deze actuele lijst van chemische stoffen wil het museum alle chemische stoffen in het museum voorzien van veiligheidskaarten.

Lozing op riool en oppervlaktewater

Het lozen van afvalwater uit keukens op het riool vindt plaats via een vetscheider. De vetscheider wordt geleegd wanneer deze vol is. Dit gebeurt gemiddeld vier keer per jaar. De koelmiddelen in de vetscheider zitten in gesloten circuits.

Emissie van verbrandingsgassen

De verwarmingsinstallatie wordt periodiek onderhouden om een effectieve opbrengst te genereren en daarmee een zo laag mogelijke uitstoot van verbrandingsgassen.

Vrijkomen koelmiddel

Doordat de koelmiddelen in de vetscheider in gesloten circuits zitten komen er geen koelmiddelen vrij.

Voorkomen van vrijkomen van stoffen in de chemicalen opslag

De opslag van chemicaliën wordt maandelijks gecontroleerd op zorgvuldig gebruik. De stoffen worden veilig opgeslagen op lekbakken, zodat bij een incident geen stoffen het milieu vervuilen.

Licht en lawaaiervuiling

Dit wordt tegengegaan. Bij klachten van omwonenden zal direct contact worden opgenomen met de betrokken en zal er gezocht worden naar een passende oplossing. In de Omgevingsvergunning staan geluidsnormen vermeld voor evenementen binnen het museum. Met meetapparatuur worden de geluidsnormen gemonitord.

Evaluatie

Vanaf 2020 vindt jaarlijks een evaluatie plaats in de VGWM-commissie (veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu) op basis van de gerapporteerde incidenten door afdeling veiligheidszaken.

7.5 Verantwoordelijke personen/partijen

Afdeling Gebouwbeheer, Gerald Hubers

7.6 Actielijst

Een actueel overzicht van maatregelen is beschikbaar bij de verantwoordelijke persoon.

8. Landgebruik en Ecologie

Op het gebied van landgebruik en ecologie zijn geen doelstellingen gesteld voor 2020. Het museum heeft door de ligging helaas geen mogelijkheid om hier aan bij te dragen.

Wel voelt het museum zich verantwoordelijk voor haar omgeving. Door de ligging is het museum erg betrokken bij het water. In 2020 wil het museum schone wateren aandacht geven met behulp van een activiteit van het Green Team.